

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Chroniken - Cod. Donaueschingen 513

Twinger von Königshofen, Jakob

Wohl Straßburg, [um 1401/1402]

Fortsetzung zum 4. Kapitel: Bericht über den Krieg des Straßburger Bischofs Friedrich von Blankenheim gegen die Stadt Straßburg 1392/93

[urn:nbn:de:bsz:31-37885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-37885)

Wiste war si wille getent Doch vsehene sich dz si in Etzab
 wolteue Do die lunge die enphunde do schreie si zu dem
 waigne bystosf. fideriche ne boesthate vud vstribet in in
 were kumt gecon dz em große sarmenige were vud boene
 in do mit wiste er se Das er es in vstribet Das si sich dar
 noch vstribet Do were ab in leit gewesen Das si sine boch
 heit gewissee getet vud vstreib in in glasen vuanwen eine
 frinlichen brief d' stime alsq. Dusein gräß beforlichen
 getruwen als in vud vstriben hanc Do hanc wir vech wisse
 Das wir die vusij geschichte hat vud die sache zu erfaren
 Was vud die vud vud lunge Das si erfare hat Das welle
 wir seth kon nassen / Oden an mentag noch saue barto
 me tage. g. m. lxxxij. jor.

Vnsen lieben gemwen dem oyeft
 vud dem vate zu stroßburg

o Der der stat alsq gestreip. Do meinde si es ginge
 si in mstine an vud gearwete. Do bystose doch nie gar
 wol wan in kam vit warnungen dz si d' bystosf böstliche vud
 stou wolte. Vud an dem netteste fmenntag. Do vor also d' bystosf
 d' stat vstriben heete do gewan h' binnne binnne vo koyelstein
 die stat Gemeyn vrechtliche die heete eine vo stroßburg vorree
 vstribet d' hies h' heige vo gylubem. Zud vud also si
 Gemeyn an de smenstage gemwinet. Do wid seite h' binnne eiste
 an de mentage dar noch vo sin selbas wegen vud vud das die
 stat zu oge wart gecon Das geschach vo h' binnne wege vo koyel
 steine d' was lunge zu stroßburg. Do die vo stroßburg enphu
 dent Das h' binnne sine eie gelochte heete an in do bedurte
 si d' bystosf wolte sich alle also trin vud bestellet vud vud
 tene sich uf eine krieg wan si bedurte dz d' h' binnne
 hee. vud si ginge also er oet red. Dar noch vud noch dem
 also d' bystosf d' stete vstriben heete er wolte si warnen
 enphunde er vstribet. Do warnede er si mit eine wider sage
 briefe wan er wid seite in kumt vud xiiii. tage noch de also
 er d' stete vor frinlichen gestreibe heete vud wid seite
 vo des vomesthen küniges wege Wenzelao an dem dursstage
 vor vus froue tage d' künigen des vorgeuac jores. Dar noch
 an de freitag noch saue michelstag. Das vorgeuac jores do
 wid seite d' bystosf andworbe vo sin selbas wege vud mit
 eine große gemuch vo luczelspein hemich vud Johan h' ey.

Zu Liebenberg. Und die brunn von Roppelstein. So wird seer och
mit hien von der oger wege und zingte sich in Elsas von des küniges
wege. Die brunn von swimmor-lanc voget in Elsas mit dem
byschofe von stroßburg. Die den edeln hien hien bündante daz
große zu baden die dem edeln hien bündante große zu
württemberg und mit andern fürsten großen hien rich und rich
ten und mit grossen wolde für die stat stroßburg und die
Dagecenc so großlichen in dem lande mit brande und mit
wöben und mit andern schiedliche dinge. Und totet dz vmb dz
die stat in des küniges oger solat in dar umb und seer in
in. So klagetee sich die von stroßburg und meinet dab
in dar an vmechte gestogehere und in vnterlichliche
und vnterlichliche gestogehere. Wen in mich in oger werent
und och von erste vnterlichliche zu oger gecon. vunder also
in bedachte. Wan so were her brunn von Roppelstein der
were ir lung. Die vng ein rich von Engelland. Die hies her
Johan hartstein von des wege vnterlichliche in der künig. Und
andere in solat we lung so hoch habe dar a den gefangene
lidig hiesse. So antwortete me die von stroßburg. In
getee die brunn von gedinger. So in in zu lung euhingent
Was kriege od sache er zu in hoch getee dar zu solat
in me wed' helken noch euhelfen. Doch so schiet die von
stroßburg ne erbu' batte zu die brunn und batte in erne schliche
dz er den rich lidig hiesse und totet alles in bestes mit in me
große koste dar zu. Wie das in in gine lidig gemachte getee
Das möge in me gevolgen. Wan die brunn ermanete in der
für worte die in in gedinger getee. So noch dz schiet
die künig sine er bestat zu die von stroßburg und me
namen hien pfalz. Die vordere an die von stroßburg von des küniges
wege. Die das die von stroßburg die brunn von gedinger getee
also vor gestap soe das in me saw och mit beholffe in solat
wid das rich. Die dz rich dar umb in richende vnder
dar of antwortete me die von stroßburg. Das in das gine in
wolte. So mit her er ein gine gemige von des küniges wege. Und
schiet also guchliche von in. Dar noch v' lang so bay eine die
hies wiste. Die me ein lanc gerichte mache in die stat zu Eger
und vordere so vor die gerichte men solat die von stroßburg
hien vmb dz die brunn von Roppelstein einen rich von Engelland
gefauge getee dz in doch mit que ging. So erthelet die
die so zu gerichte lassen mit rede vnterlichliche. Die den von stroßburg
mit vor für gerichte gebote wd dz me in die mit etee solat
noch in d' demon weg mit gerichte beswere solat. Wolte ab reman
an die stat vnterlichliche vnder von die od von andern sachen wegen die solat.

In für gericht laden mit für gebote vud anlaiz briefen vud mit
 lunden sachen die dar zu gehörtet also dz recht vud gewönluch we
 dar vñ vud vñ die vñteil vud och dz in noch d' vñteil mit vñdinge
 für gebote ladunge noch an leuunge mit gestacht. Doteer sñ der
 selbe wñt ble zu och in d' stat zu in dingelich in bodem. Do men
 doch me ma vñ de Rine meigent anderswo och dz zu och en
 tñ sol dan vñ frentbesthe erliche vud vñwda. So also zu och
 gecon vñwmdet vud och mit vñ frentbesthem erliche vud och
 vñ. Das dz sñ vñ frentsein vud vñ lunge vud vñ de selbe lunge wenge
 lao gefugot ware. Das me sñ für kein hofe gericht noch meigent
 vñ in stat laden sol mit d' selbe gericht. Dar noch ware in vñ we
 guen frunde geseit. Das in sñ vñ die stat zu och gecon warent
 Das sñ doch ecclich moße vñmügeliche hette. Do boene sñ den
 Römesthen lunge vud och and' sime vete mit me briefe. In wo geseit
 Das sñ zu och gecon soltet sñ. Das er me erby hette für sime quode
 Drote die wollet sñ zu in me stachen vud wolcon sñ vor sime quode
 vñewüten mit me vñstunde. Dz sñ truwete in sime quode zu blibende
 Die boete wñ d' geost gon proge zu in me. Vud also so sñ die zu
 in me gesticht. Do ließ me sñ also ligen me den sechs wochte. Das
 sñ me ma für den lunge lösen wollet vud in kein weg für sime quode
 komen mögten. So Ruten sñ vñ d' hem. So wñ och d' Rime vñ Rop
 pelrome d' der sachen ein hōbeman wñ. Vud den die sache an
 gung sñ der vñer och geobte. Vud ware d' Johans Harlestein sime ge
 fengnisse lidig gelassen. Och sprochene eccliche die vñ sñ wñ lunge
 hette. In in Rime vñ Ropstien sime stat Ropolz wñ in genomen
 in sñwmes wise dz doch mit etwas wan er vud sime wñ d' hanc d'
 stete vud den me vñ d' selbe stat Ropolz wñ gült vñ Rōffec. Do er
 eccliche gült me dan vor xxx jore vñ Rōffec ist. Do het er die vñ
 sñ wñ lunge zu d' zu me mit volle zu bezalende. Do gap er in vud
 in en lunge die selbe sime stat in. Vud sñwñ me in die stat
 Ropolz wñ zu kumende die stat vud me lunge ware dan d' bezale
 vud tet in och die lunge zu Ropolz wñ sime geobsam zu sime
 mit d' stat vud d' gefelle d' selbe stete. Dar vñ als er vñ geswa
 ren het so het er vñ vñ die selbe stat in genomen. Vud ist er vud
 sime lunge vud so mit vñgehofft geobsam wñ die Eyde die er vud
 in lunge d' stete geswore hanc. Vber d' alles do wart de von
 sñ wñ lunge ondoctet des lunge vete mit namen d' erwñdige hie
 kamprecht bñstos zu bobenberg. d' Gmagstos vñ d' tiber vud d' er
 Gmagstos vñ sñwñ d' hanc vogot die wñt zu menze wñwñt
 die vñ sñ wñ lunge vñer och kumen so soltet sñ mit de hie dar vñ
 tege dinge wie sñ vñer och fremont vud sñwñ die d' selbe die
 d' er den vñ sñ wñ lunge dar vñ in geleich briefe dar vñ so sticht
 die von sñ wñ lunge in erby bocto gon menz zu in wan d' Gmagstos

Vnd d' b' m' sebo proceß d' s' n' d' w' m' a' h' t' v' n' d' g' e' w' a' l' t' h' e' t' e' z' u'
V' e' g' e' d' i' n' g' e' n' d' e' v' o' d' e' l' e' n' g' e' w' e' g' e' v' n' d' g' e' t' e' o' c' h' d' e' l' e' n' g' e' b' r' i' e' f'
d' e' f' i' g' e' t' e' m' i' t' s' i' n' d' d' a' y' e' s' t' e' i' n' g' e' s' i' g' e' t' v' n' d' t' e' g' e' d' i' n' g' e' d' e' s' t' e' t' e' b' a' t' t' e'
s' o' w' e' m' i' t' i' n' d' e' o' c' h' z' u' g' e' g' e' n' e' w' o' r' t' e' d' e' r' w' u' n' d' i' g' e' h' i' e' l' a' m' p' n' e' c' h' t'
B' i' s' c' h' o' f' z' u' b' o' d' e' n' b' e' r' g' w' i' l' h' e' l' m' v' o' l' m' e' s' i' n' b' i' n' d' v' o' l' m' e' r' v' o' n'
W' i' l' h' e' l' m' v' n' d' d' e' m' i' t' z' z' u' d' e' j' u' n' g' e' z' u' g' e' n' g' e' d' i' e' s' t' a' t' t' e' r'
o' h' e' v' n' d' a' l' o' g' e' s' i' n' s' o' l' t' e' v' n' d' s' o' l' t' e' s' i' n' d' e' s' t' a' t' t' e' a' l' l' e' d' i' e' b' r' i' e' f' d' i' e' d' e' n'
z' u' n' o' c' h' d' u' r' f' a' g' w' e' n' e' d' a' v' e' d' o' d' e' h' o' f' e' n' d' e' v' o' d' e' a' n' d' e' n' d' e' s' t' e' t' e' o' m'
k' o' m' t' e' n' v' o' a' l' l' e' d' i' s' e' v' e' g' e' d' i' n' g' e' v' n' d' v' o' a' l' l' e' b' e' s' t' e' n' d' e' n' g' e' t' e' d' o'
w' i' l' s' u' c' e' d' e' r' k' o' m' m' e' n' t' e' b' i' n' g' w' e' n' e' s' t' a' g' v' n' d' v' o' s' i' n' e' w' e' g' e' d' i' s' e' n' a' c' h'
g' e' s' e' h' e' t' h' i' e' n' B' i' s' c' h' o' f' f' i' d' e' r' i' c' h' v' o' b' l' a' n' c' e' n' s' e' i' n' v' n' d' e' t' e' l' i' c' h' e' l' a' n'
d' e' d' i' e' n' y' e' l' s' a' b' d' i' e' g' a' s' s' e' n' t' d' i' e' v' o' s' t' r' o' s' s' e' v' n' d' d' a' s' s' i' n' d' e' n'
b' i' n' g' i' s' c' h' u' l' d' i' g' w' o' r' t' e' v' n' d' s' i' n' d' i' n' g' e' d' e' r' B' i' s' c' h' o' f' d' e' i' n' g' d' i' s' e' n'
b' r' i' e' f' a' l' l' m' e' i' s' t' a' n' w' a' n' e' r' m' e' i' n' d' e' e' r' w' o' l' t' e' d' i' e' s' t' a' t' t' e' z' w' i' n' g' e' n'
d' i' e' g' o' t' d' a' n' t' e' e' s' d' z' a' n' i' l' a' n' d' e' s' g' i' n' g' w' a' n' d' i' e' s' t' a' t' t' e' d' i' e' n' e' u' e'
c' e' n' t' w' a' s' v' s' w' e' n' d' i' g' d' e' m' i' t' z' z' u' s' t' r' o' s' s' i' n' g' w' z' d' z' w' z' a' l' l' e' s' v' i' e' n' t'
v' n' d' z' u' g' e' e' d' i' e' h' i' e' n' d' e' s' t' a' t' t' e' v' n' d' v' o' e' i' g' e' t' e' n' t' e' m' e' n' t' e' n' a' n' d'
v' n' d' l' o' g' e' n' z' u' l' o' g' d' o' z' u' v' e' l' d' e' v' n' d' i' n' d' e' s' t' a' t' t' e' v' n' d' t' o' e' e' g' r' o' s' s' e' n'
s' t' a' d' e' n' s' o' w' z' o' c' h' s' e' t' t' e' s' e' m' t' a' g' s' i' n' v' a' n' t' e' s' f' u' r' d' i' e' s' t' a' t' t' e' d' a' n' l' u' g' e' t'
d' a' n' v' i' l' v' n' d' m' i' t' w' i' l' l' e' t' e' w' i' e' s' i' n' w' a' l' t' e' r' d' i' e' v' o' i' s' t' r' o' s' s' i' n' g' w' o' r' t'
o' c' h' d' z' s' i' n' v' o' l' l' e' t' e' d' o' c' h' u' s' i' n' g' e' w' z' b' r' a' u' g' w' a' n' a' l' l' m' e' l' i' c' h'
w' z' u' v' i' e' n' t' w' a' l' z' u' z' w' e' i' m' m' o' l' e' n' l' o' g' e' d' i' e' v' o' s' t' r' o' s' s' i' n' g' s' t' e' d' l' i' c' h'
v' n' d' v' o' n' d' a' v' i' l' b' a' n' d' e' e' i' s' t' a' c' h' e' d' w' a' r' e' t' a' b' a' l' l' e' s' b' i' n' d' i' n' g' e' n'
v' n' d' m' e' m' a' e' i' b' s' w' z' v' n' d' i' n' d' a' r' n' o' c' h' d' o' t' e' m' e' l' i' c' h' o' f' f' i' n' d' e'
v' i' c' h' m' a' c' h' e' z' u' b' a' s' e' e' i' n' g' r' o' s' s' s' t' a' g' f' l' o' s' s' m' i' t' g' o' l' d' e' v' n' d' t' e' m' e'
m' a' c' h' e' z' w' e' n' e' g' r' o' s' s' e' s' t' a' d' e' n' h' o' g' e' n' v' n' d' s' m' a' c' h' e' d' i' e' m' i' t' b' e' c' h' e'
v' n' d' m' i' t' g' a' n' z' e' v' n' d' m' i' t' s' w' e' d' e' t' v' n' d' m' e' i' n' d' e' e' r' w' o' l' t' e' d' i' e' z' i' n'
b' i' n' d' e' n' s' t' u' r' m' e' v' n' d' g' o' t' e' b' e' s' t' a' l' l' e' s' s' o' d' z' v' o' l' t' e' v' n' d' d' i' e' s' t' a' t' t' e' v' n' d' d' i' e'
f' l' o' s' s' z' u' d' i' n' w' i' c' k' e' b' e' m' e' t' d' o' s' e' t' e' m' e' d' i' e' w' o' g' e' n' a' n' s' t' o' s' s' e' n' v' n' d'
s' o' l' t' e' s' i' n' l' o' s' s' e' n' e' b' e' n' v' n' g' a' n' d' i' e' b' i' n' d' e' t' v' n' d' m' e' i' n' d' e' e' r' w' o' l' t' e'
d' i' e' b' i' n' d' e' a' l' s' o' v' o' n' m' e' v' n' d' m' e' i' n' d' e' d' z' f' l' o' s' s' d' z' s' o' l' t' e' d' i' e' v' i' n' b' r' i' c'
k' e' b' e' r' s' t' o' s' s' e' n' v' n' d' w' a' n' d' z' f' l' o' s' s' a' n' d' i' e' p' f' i' l' e' r' w' e' b' a' n' n' e' s' o' s' o' l' t' e'
d' e' n' s' i' n' z' i' t' v' n' d' b' r' i' c' k' e' v' f' d' e' n' f' l' o' s' s' e' n' v' a' i' n' s' t' a' f' f' e' n' d' i' e' b' i' n' d' e'
g' e' s' t' u' m' m' e' t' d' a' b' e' n' v' n' d' a' l' s' o' e' r' s' i' n' d' i' n' g' a' l' s' o' b' e' s' t' a' l' l' e' t' e' d' o' z' e' c' h' e' r'
v' n' d' d' i' e' h' i' e' n' v' f' e' i' n' e' s' a' m' e' n' t' a' g' n' o' c' h' s' a' t' m' a' g' e' l' s' t' a' g' d' e' s' v' a' n' g'
l' o'w' s' f' u' r' d' i' e' s' t' a' t' t' e' w' e' l' m' i' t' v' o' n' g' l' e' s' s' e' n' g' i' e' t' v' n' d' b' r' i' c' k' e'
v' n' d' z' u' g' e' e' z' u' d' e' w' i' g' d' u' r' c' h' i' n' g' e' r' i' n' v' n' d' l' e' n' t' e' s' i' c' h' d' e' r' B' i' s' c' h' o' f'
v' n' d' d' i' e' a' n' d' e' r' h' i' e' n' y' d' e' n' h' i' e' l' o' f' e' n' a' n' d' e' m' s' i' n' e' d' e' r'
B' i' s' c' h' o' f' h' a' o' c' h' b' e' s' t' a' l' l' e' t' d' z' a' l' l' e' d' i' e' d' i' e' g' u' e' s' i' t' e' b' i' n' d' w' a' r' e' n'
w' d' e' m' a' n' g' g' r' o' s' s' e' n' l' a' n' d' e' v' o' b' a' d' e' v' n' d' d' v' o' h' e' d' t' o' l' d' g' l' a' n' d' e' v' o'
d' v' o' l' o' r' e' l' a' n' d' e' v' n' d' v' o' s' i' n' e' l' a' n' d' e' d' i' e' z' u' g' e' e' a' l' l' e' s' a' m' e' t' g' u' s' t'
g' u' e' s' i' t' e' a' n' d' i' e' v' i' n' b' r' i' c' k' e' v' n' d' m' e' i' n' d' e' s' t' a' d' e' s' i' n' w' o' l' t' e' d' i' e'
z' i' n' b' i' n' d' e' s' t' u' r' m' o' n' v' n' d' g' e' w' i' n' e' n' v' n' d' d' o' s' i' n' a' l' s' o' z' u' b' e' d' e' n'
s' i' c' e' n' a' n' d' i' n' b' i' n' d' e' n' l' o'g' e' d' o' k' o' m' m' e' d' i' e' f' l' o' s' s' v' n' d' d' i' e' w' o' g' e' n'
a' l' s' o' d' e' r' B' i' s' c' h' o' f' b' e' s' t' a' l' l' e' t' h' a' a' b' d' o' d' i' e' d' i' e' d' o' v' f' d' i' n'
b' i' n' d' e' n' w' o' r' t' e' g' e' w' a' r' w' i' n' d' e' t' d' z' d' i' e' h' i' e' d' i' e' b' i' n' d' e' s' t' u' r' m' e'

wolte. Do nachehen si sich och do gegene so beste si mochte und
 bestellete und erdeme in Ding und horet keine wedelunge do so so
 in re die od vier mit armbrosten in ein schiffeln und legete die
 hien vafte. Und do die nage mit de für komte an die bunde
 do zerbröwene si die nawe so emand dz die stücke durch
 die bunde emweg triben und dz die bunde nach meina do uff
 nicht gestach. Die floss die si och dar hoch horet die gelogent
 oberwendig d' armbrosten uf eine grene also schiffene si mit
 küsse und mit armbrosten zu beide site an die armbroste aber
 die uff die bunden worte die bedubene si und in all willen
 mit gewalte dz in nie keine kein leit gestach. Die wende die
 in siner och uf den selben tag uf mezig owe und zu wende wirt
 deute och si wolte brütenowe sein me ab in keine bay nicht
 dar in. So si do wid und für genete d' und genig gemine
 willerent. Do zugee si uf die nage die wid so d' stat. Do die
 hien die d' site so d' bunde gezogen. So woude gme die do
 gmeite worte die stat wolte ob dem brieden und wart in also
 dz si diese bad gestliche mochte und lieft alle in bissen und
 allen ney genig liegen und flüget dar so. Die flüchte wistet
 die so schiffung nicht auch in wold glüchte und heil zu händen gage
 Judische kriege do wirt die stat dz sich das wold wunde in
 die d' stat vor d' stat legen und dz si die stat dar so schaden
 wüdet ein. Dar umb wart dz klost zu sant Elisabeth abe
 gebroche dz stime vor sant Elisabeth tute. Und d' statel
 wart och gme abe gebroche d' stime bij nuf frowe binden
 und zugee den spital in die stat do er noch stoe. Es wüdet
 och alle die huser die uf dem grabe stüdet abegebrochen
 und gestach and großer schade d' stete die si in selb wote in
 d' stat. Es warte och in diesem kriege alle landes hien und
 all mengliche was uffwendig woz dz was alles vrent. Der
 bythof und sin hestor wote och große schade in diesem land
 si d' hantene und nomee och alles. Dz den künig zu geforce und
 künig die für die stat und nomee woz si fundee. Dar
 noch an dem wunacht obende des vort jora. Do wirt die
 so schiffung ein weil und wolte och ligen obe in d' stime und
 warte warte da komte si an des küniges dienor die do zu
 hagenowe logen und schlüget sich mit den und vengent
 in wol wunig. In vngere och d' hopenmane eine d' krieg d'
 zeng und d' was vafte wert in des küniges hase. Do die
 wold in dem lande gelag und umb die wafnake d' m.
 hieppin jor. Do wart d' krieg vricht und in müstene
 die von schiffung dem künige geben xxxij tusent

Gulden 16 Dem bishofe noch den andern hien den wart mistere
und wart gerichte mit den andern hien Dzemstade gegen
den andern uf solte sin Dar noch über vrlang So macher sielt
D Bisthof stendliche und stendlichen uf dem lande und
also in vrliehen und beshlichen an dem lande für also ging
es in och beshlichen und wart das bishof ome stonde / Das
was D größte breg den die so saozung se gemerit vom
aller-mengliche was in vrene also vor-gestanden secc / 2